

مقامات العارفين في شرح منازل السالكين

به همراه

هديّة السالكين

آيت الله العظمى حاج شيخ محمد رضا كلباسي أشتري

تصحيح و تحقيق: آيت الله احمد كلباسي أشتري

کلباسی، محمدرضا، ۱۲۵۶-۱۳۴۲.

مقامات العارفين فی شرح منازل السالکین: به همراه هدیه السالکین / محمدرضا کلباسی اشتری؛ تصحیح و تحقیق احمد کلباسی اشتری. - قم: مؤسسه بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۴۰۰. ۱۶۰ ص. - (مؤسسه بوستان کتاب؛ ۳۰۹۰) (فلسفه و عرفان)

ISBN 978-964-09-2304-7

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه به صورت زیرنویس.

۱. آداب طریقت. ۲. آداب طریقت - جنبه های قرآنی. الف. کلباسی اشتری، احمد، ۱۳۴۴-
ب. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم. مؤسسه بوستان کتاب. ج. عنوان. ج. عنوان: به همراه
هدیه السالکین.

۲۹۷/۸۴

BP ۲۸۸/۳

شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۲۱۵۹۹

۱۴۰۰

www.ketab.ir

موضوع: فلسفه و عرفان

گروه مخاطب: تخصصی (طلاب و دانشجویان)

شماره انتشار کتاب (چاپ اول): ۳۰۹۰

مسلسل انتشار (چاپ اول و بازچاپ): ۷۷۸۸

مقامات العارفين في شرح منازل السالكين

به همراه هدیه السالکین

- نویسنده: آیت الله العظمی حاج شیخ محمد رضا کلباسی آشتری
- محقق: آیت الله احمد کلباسی آشتری
- ناشر: مؤسسه بوستان کتاب
- لیتوگرافی: چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب
- نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰ • شمارگان: ۱۵۰ • بها: ۴۵۰۰ تومان

تمامی حقوق نشر مکتوب و الکترونیک اثر حقوق به مؤسسه بوستان کتاب است

printed in the Islamic Republic of Iran

- ❖ دفتر مرکزی: قم، خ شهدا (صفایه)، ص ب ۹۱۷ / ۳۷۱۸۵، تلفن: ۰۷-۳۷۷۴۲۱۵۵، فکس: ۳۷۷۴۳۴۲۶، تلفن پخش: ۳۷۷۴۳۴۲۶
 - ❖ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهدا (عرضه ۱۲۰۰۰ عنوان کتاب با همکاری ۱۷۰ ناشر)
 - ❖ فروشگاه شماره ۲: تهران، خیابان انقلاب، بین وصال و فلسطین، پلاک ۹۵۱، تلفن: ۶۶۹۶۹۸۷۸
 - ❖ فروشگاه شماره ۳: مشهد، چهارراه خسروی، مجتمع پاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان رضوی، تلفن: ۳۲۲۳۳۶۷۲
 - ❖ فروشگاه شماره ۴: اصفهان، چهارراه کرمانی، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان، تلفن: ۳۲۲۲۰۳۷۰
 - ❖ فروشگاه شماره ۵ (رنگین کمان، فروشگاه کودک و نوجوان): قم، چهارراه شهدا، نبش خیابان ارم، تلفن: ۳۷۷۴۳۱۷۹
- اطلاع از تازه های نشر از طریق پیام کوتاه (SMS)، با ارسال شماره همراه خود به ۱۰۰۰۲۱۵۵ و یا ارسال درخواست به:

پست الکترونیک مؤسسه، E-mail: info@bustaneketab.com

جدیدترین آثار مؤسسه و آشنایی بیشتر با آن در وب سایت: www.bustaneketab.com

با قدردانی از همکاری که در تولید این اثر نقش داشته‌اند:

- اعضای شورای بررسی آثار • سرور استار: محمدرضا منصفی سروندانی
- اصلاحات حروف نگاری و صفحه‌آرا: حسین محمدی • بازخوانی نهایی متن: محمد وکیلی • کنترل فنی صفحه‌آرایی: سیدرضا موسوی منش
- مدیر گروه هنری: مسمود نجابتی • طراح جلد: محمود هدایی • اداره آماده‌سازی: حمیدرضا تیموری
- اداره چاپخانه: مجید مهدوی، ناصر منتظری و سایر همکاران لیتوگرافی، چاپ و صحافی • مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی

رئیس مؤسسه
محمدباقر انصاری

فهرست مطالب

۹	سخن ناشر دربارهٔ محقق کتاب
۱۵	زندگی نامهٔ آیت الله العظمی میرزا محمد رضا کلباسی اشتری
۱۵	تولد و خاندان
۱۶	تحصیلات و استادان
۱۸	تاثیر معنوی آیت الله کلباسی و احیای فرهنگ دینی در حاکمان و مردم
۱۹	هجرت به مشهد مقدس
۲۰	شاگردان
۲۱	تألیفات
۲۲	فعالیت‌های تبلیغی
۲۲	احیای مدارس علمیه و مساجد متروکه و مخروبه
۲۳	فعالیت‌های سیاسی
۲۳	وفات و مدفن

مقامات العارفین فی شرح منازل السالکین

۲۷	مقدمه
۲۷	مقامات العارفین فی شرح منازل السالکین
۲۹	ده منزل اول: بیداری، توبه، محاسبه، انابه، تکفّر، تذکّر، اعتصام ...
۳۲	ده منزل دوم: حزن، خوف، إشفاق، خشوع، إخبات، زهد، وَزَع، تبتّل، رجا و رغبت
۳۵	ده منزل سوم: رعایت، مراقبت، حرمت، اخلاص، تهذیب، استقامت ...
۳۷	ده منزل چهارم: صبر، رضا، شکر، حیا، صدق، ایثار، خُلُق، تواضع، فتوّت و انبساط
۳۹	ده منزل پنجم: قصد، عزم، اراده، ادب، یقین، اُنس، ذکر، فقر، غنا و مراد

- ده منزل ششم: احسان، علم، حکمت، بصیرت، فراست، تعظیم ... ۴۲
- ده منزل هفتم: محبت، غیرت، شوق، غلق، عطش، وجد، دَهِش، هِیْمَان، برق و ذوق ... ۴۶
- ده منزل هشتم: لحظ، وقت، صفا، سرور، سرّ، نفس، غربت، فرق، غیبت، تمکّن ... ۵۰
- ده منزل نهم: مکاشفه، مشاهده، معاینه، حیات، قبض، بسط، شکر ... ۵۷
- ده منزل دهم: معرفت، فناء، بقاء، تحقیق، تلبیس، وجود، تجرید، ... ۶۵

هدیه السالکین

- مقدمه ۷۹
- هدیه السالکین ۷۹
- [مقدمه رساله] ۸۱
- امر اول ۸۴
- [دنیا محلّ کنز یا انسان مسافر دنیا] ۸۴
- امر دوم ۸۶
- امر سوم ۸۹
- [فارغ نشدن از هموم دنیوی] ۸۹
- [خلوت گاه خواجه ربیع] ۸۹
- [• خوف از کفر] ۹۱
- امر چهارم ۹۳
- [معرفت نفس] ۹۳
- [حالات نفس] ۹۵
- [• ریاضت تادم مرگ] ۹۷
- امر پنجم ۱۰۰
- [رعایت مواعظ لازم در طریق سلوک] ۱۰۰
- امر ششم ۱۰۵
- [فقر الی الله] ۱۰۵

۱۰۵	[* ابودر کنار قبر فرزند]
۱۰۶	[* خرید فقر به قیمت فوق العاده]
۱۱۰	امر هفتم
۱۱۰	[حقیقت دنیا]
۱۱۱	[* آمال بی حساب]
۱۱۳	امر هشتم
۱۱۳	[اختلاف مراتب ارواح]
۱۱۵	امر نهم
۱۱۵	[قوای روح]
۱۱۶	[مراتب قوه نظری روح]
۱۱۷	[مراتب قوه عملی روح]
۱۱۹	امر دهم
۱۱۹	[تضاد در صفات جسم و روح]
۱۱۹	[* ترک سلطنت و عزم سفر حج]
۱۲۱	[* سگی مورد ترحم امام حسن علیه السلام]
۱۲۲	امر یازدهم
۱۲۲	[توجه به حکایات عارفان حقیقی]
۱۲۲	[نتایج و فوائد قصص انبیا و اولیا]
۱۲۴	[اثر پذیری روحیات مردم از شنیدن سخنان بزرگان]
۱۲۷	[تواضع رسول اکرم صلی الله علیه و آله]
۱۲۷	[* زهد امیرالمؤمنین علیه السلام]
۱۲۸	[* مقام سلمان]
۱۳۰	[* اثر ترک هوای نفس]
۱۳۰	[* ثمره وصال]
۱۳۱	[* اطاعت از مولی و تصرف در مخلوقات]

سخن ناشر دربارهٔ محقق کتاب

استاد محقق آیت الله حاج آقا احمد کلباسی اشتری فرزند آیت الله حاج آقا صدر الدین فرزند آیت الله العظمی حاج شیخ محمد رضا فرزند آیت الله حاج شیخ عبد الرحیم فرزند آیت الله حاج شیخ محمد رضا (مشهور به شیخ الاسلام) فرزند مرجع کل شیعه آیت الله العظمی علامه حاجی محمد ابراهیم کلباسی و همگی از نوادگان صحابی عظیم الشأن امیرالمؤمنین علیه السلام جناب مالک اشتر نخعی اعلی الله مقامه می باشند. وی متولد سال ۱۳۴۴ شمسی است. او هنگام گذراندن دوران دبیرستان پا به حوزه علمیه گذاشت و عصرها و شبها به فراگرفتن ادبیات عرب و مقدمات پرداخت و پس از اخذ دیپلم به طور تمام وقت در اختیار تحصیلات حوزوی قرار گرفت.

در اصفهان ادبیات عرب را نزد حاج جج اسلام، حاج سید مصطفی موسوی درچه‌ای و حاج شیخ محمود بکناشیان خواند و منطق را نزد حاج شیخ حسین عشاقی فراگرفت و قسمتی از تحریرالوسیله را نزد حاج سید ضیاء الدین تجویدی فراگرفت و همزمان ادبیات عرب را تدریس می نمود. پس از چند سال به قم مقدسه هجرت نمود. وی در قم جهت تکمیل منطق و فراگرفتن فلسفه به درس اساتید ارجمند حضرات آیات: حاج شیخ رضا اکبریان و حاج شیخ غلامرضا فیاضی راه یافت و تقریرات درس بדיایة الحکمة آقای فیاضی را نوشت، روش تحقیق در نهج البلاغه را نزد حاج شیخ محمد دشتی و هم چنین شرح لمعه و اصول فقه را نزد حضرات آیات: حاج شیخ علی پناه اشتهااردی، شیخ محمد حسن

ممدوحی کرمانشاهی، حاج شیخ علی عالمی (امام جمعه لندن)، شیخ علی نکونام، شیخ محمد ناصری، شیخ مهدی گنجی و درایه و رجال را نزد آیت الله زنجانی و تجرید الاعتقاد را نزد آیت الله دکتر احمد بهشتی خواند.

وی در ایام تعطیلات حوزه علمیه قم در اصفهان بخشی از فقه و اصول فقه را نزد مرحوم والد خود خواند و کتاب مکاسب و رسائل شیخ اعظم را در درس حضرات آیات: حاج شیخ احمد پایانی، حاج شیخ مصطفی اعتمادی، حاج شیخ علی پناه اشتهاوردی و حاج شیخ قدرت الله وجدانی فخر و حاج شیخ احمد ستوده شرکت کرد.

پس از اتمام دروس سطح حوزه به درس خارج بعضی از اعلام و مراجع راه یافت و مدتی در درس فقه آیات عظام گلپایگانی و تبریزی و مکارم شیرازی شرکت کرد. او در همین دوران در حوزه قم شرح لمعه و اصول فقه تدریس می نمود. هم چنین در همان دوران به دانشگاه قم وارد شد و موفق به اخذ مدرک کارشناسی در رشته الهیات و معارف اسلامی گردید و سپس به درجه کارشناسی ارشد در رشته فقه و مبانی حقوق دست یافت. وی در اوایل سال ۱۳۶۹ شمسی به اصفهان بازگشت و به ادامه تحصیلات حوزوی و تحقیق پرداخت.

در اصفهان ابتدا مدتی در درس خارج فقه پدر خود مرحوم آیت الله حاج آقا صدرالدین کلباسی حاضر شد و به درس اصول آیت الله حاج شیخ محمد کلباسی رفت و هم چنین بخشی از اسفار ملاصدرا را نیز نزد آیت الله حاج سید مجتبی صادقی خواند. پس از رحلت والد خود به درس فقه و اصول آیت الله العظمی حاج شیخ ابوالقاسم انصاری (سبط شیخ اعظم اعلی الله مقامه) حاضر شد و یک دوره خارج اصول را به مدت هشت سال نزد ایشان تلمذ نمود و ۲۰ سال در درس خارج فقه آیت الله العظمی انصاری

شرکت کرد و تقریرات بخشی از مباحث فقه و اصول ایشان را نگاشت. در همین دوران مدتی در درس خارج فقه آیت الله حاج شیخ احمد زاهد نجفی شرکت کرد. در همین سال‌ها عده‌ای از طلاب در درس سطح از ایشان بهره بردند. اکنون چند سالی است به تدریس خارج فقه و اصول و قواعد فقهیه اشتغال داشته و شاگردانی از خرمن وجودش خوشه‌ها چیده‌اند. از جمله تلاش‌های معظم له تصحیح و تعلیق بر رساله‌های متعدد و تألیف چندین کتاب بوده است.

اجازات ایشان از مراجع و علماء :

مراجع و علمایی که به ایشان اجازه روایی و اجتهاد و امور حسبیه داده‌اند، عبارت‌اند از:

حجج اسلام و آیات عظام حاج سید محمد رضا گلپایگانی، حاج شیخ جواد تبریزی، حاج سید علی سیستانی، حاج شیخ محمد فاضل لنکرانی، حاج شیخ ناصر مکارم شیرازی، حاج شیخ جعفر سبحانی، حاج شیخ حسین نوری همدانی، حاج سید علی خامنه‌ای، حاج شیخ لطف الله صافی گلپایگانی، حاج سید عزالدین حسینی زنجان، حاج شیخ ابوالقاسم انصاری، حاج آقا صدرالدین کلباسی، حاج سید مجتبی صادقی، حاج شیخ احمد زاهد نجفی، حاج شیخ محمد کلباسی، سید موسی حسینی شبیری زنجان، حاج سید محمد علی علوی گرگانی، سید عبداللطیف حسینی قرشی کوه‌کمره‌ای، حاج شیخ عبدالله جوادی آملی، سید محمد حسینی شاهرودی، سید محمود هاشمی شاهرودی، حاج شیخ عباس محفوظی، حاج شیخ محمد علی گرامی، حاج سید عبدالکریم موسوی اردبیلی، حاج شیخ محمد حسن طاهری، حاج شیخ علی صدرا بی خونی، حاج سید محمود مرعشی نجفی، دکتر احمد بهشتی، حاج شیخ حسین انصاریان، حاج شیخ محمد صادق کرباسی (کلباسی).

نقش ایشان در تبلیغ و اشاعه فرهنگ اهل بیت (علیهم‌السلام) :

سخنرانی‌های ایشان در ایام تبلیغ در سی سال گذشته جاذبه زیادی بین

جوانان و عموم مردم داشته است. از سال ۱۳۶۶ شمسی در اصفهان در دو ماه محرم و صفر منبر می‌رود. هم چنین وی در جلسات هفتگی بعضی اساتید دانشگاه و دبیران بیش از ۲۰ سال به تفسیر قرآن کریم پرداخته است و تفسیر قرآن ایشان در شب‌های جمعه در مسجد رکن الملک مشتاقانی دارد.

وی تا سال ۱۳۸۹ شمسی ظهرها و شب‌ها در مسجد رکن الملک واقع در تخت فولاد اصفهان که شاعر ادیب مرحوم حاج میرزا سلیمان خان شیرازی در سال ۱۳۱۸ قمری آن مسجد را به جهت علاقه به جدّ ایشان ساخته، اقامه جماعت می‌نمود و شب‌های جمعه در مسجد مذکور سیره اجدادی خویش در برگزاری دعای کمیل وقت سحر را ادامه می‌دهد. در مجلس دعای کمیل سحری ایشان بیش از هزار نفر از مشتاقان حاضر می‌شوند. هم چنین ایشان ظهر هر پنج‌شنبه در مسجد خیاط‌ها واقع در بازار اصفهان و با دعوت حجت الاسلام و المسلمین حاج آقا کاظم کلباسی صبح و ظهر در مسجد حکیم اقامه جماعت می‌نماید و شب‌ها در مسجد رکن الملک امامت می‌نماید.

از دیگر اقدامات مهم آیت الله کلباسی می‌توان تأسیس و احیای مؤسسات و مراکز علمی-دینی ذیل را نام برد:

۱. تأسیس کتابخانه عمومی و مجتمع فرهنگی دینی رکن الملک؛
۲. تعمیر کلی مسجد رکن الملک به همراه توسعه شبستان مسجد با معماری اسلامی و احداث محراب‌ها و سردرهای ورودی جدید؛
۳. مرمت کلی تکیه آیت الله حاج محمد جعفر آاده‌ای شامل تعمیر صحن‌ها و حجرات اطراف آن و تبدیل آن به مدرسه علمی رکن الملک (واحد برادران)؛
۴. ساخت حجرات جهت اسکان طلاب در طبقه فوقانی کتابخانه رکن الملک؛
۵. تأسیس مدرسه علمی رکن الملک (واحد خواهران) شامل ۱۶ مدرّس و سالن اجتماعات و امکانات لازم.